

BP ANDRZEJ F. DZIUBA

Comite Pontificio para los Congresos Eucarísticos Internacionales, *La Eucaristia seno de la Iglesia. Caminando hacia el 50. Congreso Eucarístico Internacional. Dublin (Irlanda) 10–17 de junio de 2012*, Libreria Editrice Vaticana, Universidad Católica San Antonio, Guadalupe (Murcia) 2012, ss. 254.

DOI: <http://dx.doi.org/10.12775/TiCz.2013.025>

Bogactwo życia wiary Mistycznego Ciała Chrystusa jest szczególnym wyrazem jego dynamiki zbawczej, która pozostaje ciągle aktualnym zobowiązaniem. Kościół jest ze swej natury właśnie taką społecznością i tak pełni swoją posługę. Głoszenie i zwiastowanie Ewangelii zadał sam Jezus Chrystus. Jednocześnie zobowiązał do świadectwa caritas. Te dwa dzieła nie mają jednak w niczym pomniejszać sakramentalności i kultyczności Kościoła.

Obok innych sakramentów szczególne miejsce w Kościele zajmuje Eucharystia. Taka jest w swej naturze prawda pielgrzymującego ludu Bożego Nowego Przymierza. Te dwie rzeczywistości wymagają siebie wzajemnie. Jedna nie może istnieć bez drugiej. Wzajemnie się ożywiają, niosąc ukierunkowanie ku indywidualnym osobom w ich dziele ciągłego wzrastania w świętości, ale jednocześnie mają także wymiar społeczny i komunijny.

Całość opracowania otwiera spis treści (s. 5) oraz wprowadzenie (s. 7–8). Następnie wyróżniono cztery blok tematyczne opatrzone specjalnymi tytułami. Za wyjątkiem pierwszego podzielone zostały na bardziej szczegółowe materiały czy opracowania.

Pierwszy nosi tytuł „Skarb Kościoła”. Składa się na niego tylko przemówienie Ojca św. Benedykta XVI do Zebrania plenarnego Papieskiego Komitetu Międzynarodowych Kongresów Eucharystycznych ogłoszone w Sali Klementyńskiej na Watykanie, z dnia 11 listopada 2011 r. (s. 11–13).

Drugi blok opatrzony jest tytułem „50. Międzynarodowy Kongres Eucharystyczny. Dar dla Irlandii i dla Kościoła powszechnego” (s. 15–102). „Eucharystia: Komunia z Chrystusem oraz między nami” to pierwszy z tekstów (s. 17–77). Są to stosunkowo obszerne refleksje teologiczne i pastoralne dla przygotowania 50. Międzynarodowego Kongresu Eucharystycznego, który będzie się odbywał w Dublinie. Z kolei zamieszczono wystąpienie abp. Diarmuid Martin z Rzymu z dnia 10 listopada 2011 r., a dające podstawowy materiał dla lektury przywołanego wyżej podstawowego tekstu kongresowego (s. 79–90). „Kongresy eucharystyczne, między historią i teraźniejszością” to przedłożenie abp. Piero Marini podczas zebrania generalnego Konferencji Episkopatu Irlandii w dniu 9 czerwca 2009 r. w Mynooth (s. 91–102).

„Eucharystia: Komunia z Chrystusem oraz między nami. Refleksje na temat eklezjologii eucharystycznej” to tytuł kolejnego bloku omawianej książki (s. 103–152). Analizy te rozpoczyna tekst „Eklezjologia eucharystyczna w XXI wieku” przedłożony przez o. Herve Legrand O.P. z Instytut Katolickiego w Paryżu (s. 105–135). Natomiast abp Piero Marino podjął temat: „Eucharystia jako łono Kościoła. Eklezjologia komunii”, który jest tekstem przygotowanym specjalnie dla tej publikacji (s. 137–152).

Czwarty blok omawianego zbioru opatrzono tytułem: „Przebiegając historię Kongresów eucharystycznych” (s. 153–254). Abp Piero Marini zaprezentował najpierw temat: „Międzynarodowe ruchy eucharystyczne” przedstawiony na zebraniu włoskich delegatów diecezjalnych w Ancona w dniu 25 czerwca 2010 r. (s. 155–189). Z kolei bp Ernesto Vecchi, emerytowany biskup pomocniczy z Bolonii ukazał zagadnienie: „Kongresy eucharystyczne i wymiar zbawczy Eucharystii w służbie człowieka i społeczeństwa” (s. 191–215). Ponownie abp Piero Marini podjął temat: „Celebracja i pobożność eucharystyczna”, które zaprezentował na Uniwersytecie Katolickim św. Antoniego w Murcia, w dniu 17 lutego 2012 r. (s. 217–237). Jako ostatni tekst zamieszczono wystąpienie ks. Vittore Boccardi S.S.S. z dnia 10 listopada 2010 r. na temat: „Praca delegatów krajowych na rzecz Kongresów” z sesji plenarnej Papieskiego Komitetu Międzynarodowych Kongresów Eucharystycznych w Rzymie (s. 239–254).

Nawet tak schematyczny przegląd zawartości treściowej już wskazuje na bogactwo podjętych tematów, a wniknięcie w nie ukazuje jeszcze głębsze i szersze perspektywy. Jakby z drugiej strony ich referenci to wybitni specjaliści w swoich dziedzinach, tak uczeni jak i praktycy. Zatem elementy te dają gwarancje interesującej lektury oraz ciekawego spotkania ważkich tematów koncentrujących się na Eucharystii. Można nawet do pewnego stopnia stwierdzić, że kochają oni liturgię.

Generalnie można jednak powiedzieć, że niniejsze opracowanie zbiera niektóre refleksje teologiczne, pastoralne i historyczne, rozwinięte podczas przygotowań do najbliższego Międzynarodowego Kongresu Eucharystycznego, który będzie miał miejsce w Dublinie – Irlandia od 10 do 17 czerwca 2012 r. Jest ich wyjątkowo wiele i dlatego tutaj zamieszczono tylko niektóre wybrane. Prezentowany zbiór w wersji włoskiej przygotował Papieski Komitet Międzynarodowych Kongresów Eucharystycznych, pod redakcją jego sekretarza ks. Vittore Boccardi.

Oczekiwany Kongres w Dublinie jest 50 z kolei, począwszy od pierwszego w 1881 r. Warto także zauważyć, że Międzynarodowy Kongres Eucharystyczny miał już miejsce w stolicy Irlandii w 1932 r. i wówczas delegatem z Polski był kard. August Hlond, Prymas Polski. Na *statio orbis* zgromadziło się wówczas ok. 1,7 miliona wiernych z całego świata. Mówić to trzeba mieć na względzie m.in. ówczesne możliwości i środki komunikacyjne. Zatem cyfra ta tym bardziej budzi szacunek i uznanie.

Obecny Kongres przypadł także w 50. rocznicę rozpoczęcia Soboru Watykańskiego II. Wydaje się zatem, że pozwala to spojrzeć bardziej kompleksowo na realizm wprowadzenia dokumentów soborowych, a w tym i różnych reform, zwłaszcza liturgicznych, co do których jest wiele zróżnicowanych dyskusji i opinii.

Szczególnie interesującym materiałem jest publikowany podstawowy dokument kongresowy „Eucharystia: Komunia z Chrystusem oraz między nami”. Przewija się w nim wiele wątków teologicznych, liturgicznych i z dziejów chrześcijaństwa w Irlandii. Autorzy nie unikają trudnych rzeczywistości, które lokalny Kościół irlandzki musi podjąć w procesie przemiany i budzenia na nowo nadziei oraz dzieł nowej ewangelizacji. Te doświadczenia przeszłości, w sumie nie tak dawnej, rzutują bardzo mocno także na współczesne podejście do tematyki eucharystycznej. Czasem może to budzić pewne wątpliwości, czy nie za wiele powrotów i ponawianych znaków pojednania. W kategoriach wiary znaczenie ma nie ilość, ale głębia i wiara przeżywania.

Faktycznie w prezentowanej książce jest stosunkowo mało elementów duszpasterskich i praktycznych. Oczywiście liczne wątki liturgiczne są bardzo przydatne i twórcze. Zauważa się mocno akcentowaną troskę o potrzebę wierności wskazaniom i przepisom liturgicznym, zwłaszcza w celebracjach eucharystycznych. W narracji teologicznej wybrzmiewa raczej tradycyjna refleksja, choć jest ona jednocześnie jakoś otwarta i twórcza ku nowościom ewangelizacyjnym. Jednak zbyt mało obecna jest dynamika nowej ewangelizacji. W kontekście XIII Zwyczajnego Zgromadzenia Ogólnego Synodu Biskupów, które będzie obradować wokół tematu „Nowa ewangelizacja dla przekazu wiary chrześcijańskiej” wydaje się ona wyjątkowo aktualna (s. 247–248).

Ważnym elementem teologicznym jest eklezjologia eucharystyczna. Takie nachylenie w pełni poprawnie rozeznaje również pewne elementy mariologii eucharystycznej. To całkowicie wpisane jest w soborowe nauczanie, zwłaszcza w Konstytucję dogmatyczną o Kościele *Lumen gentium*.

Ze względu na fakt, że prezentowane teksty były zazwyczaj wystąpieniami plenarnymi i to przy różnych okazjach, nie są to bowiem klasyczne artykuły, można napotkać wiele powtórzeń. Z jednej strony, w danym kontekście ułatwiają one lekturę, ale z drugiej są niepotrzebnym wracaniem do tych samych treści.

Uparcie w wielu miejscach, począwszy od strony tytułowej, podaje się błędną nazwę dykasterii watykańskiej, pisząc „Papieska Komisja...” (s. 3, 8, 79, 91). Występują także błędy literowe, w pisowni czy interpunkcyjne (s. 26, 73, 215). Pytanie budzi stosowanie skrótów: „pp.” (s. 222), „pagg.” (s. 223), „pags.” (s. 163), czy ich zupełne pomijanie (s. 122). Brak pełnego opisu bibliograficznego przywołania w przypisach (s. 251). Szkoda, że nie ujednolicono przypisów w całym zbiorze. Tymczasem można spotkać sytuacje wskazujące, że nie dokonano tego zabiegu redakcyjnego w wielu artykułach. Zatem generalnie książka od strony edytorskiej jest wydana mało starannie, co budzi szczególne wątpliwości, jeśli wskaże się na wydawcę i redaktora.

Stosunkowo często można spotkać dość liczne przypisy. Niekiedy nie są one tylko odnośnikami bibliograficznymi, ale wielokrotnie także miejscem ciekawych wyjaśnień czy dopowiedzeń. W kwestiach liturgicznych nigdy dość wrażliwości i troski o wierność i swoistą gorliwość kultyczną. Dobrze, że włoska edycja prezentowanego zbioru (Libreria Editrice Vaticana, a cura di Vittore Boccardi, Città del Vaticano 2011) ukazuje się także w języku hiszpańskim. Staje się ona przez to

bardziej dostępna dla szerokiego grona znacznej części Kościoła powszechnego.

Eucharystia jest sercem Kościoła i świata, to prawda wiary i kultu. Świadomość tego faktu winna zawsze towarzyszyć każdej refleksji wokół tego sakramentu, a zwłaszcza także adoracji i modlitwie. Wydaje się, że Międzynarodowe Kongresy Eucharystyczne, w całym swym bogactwie proponowanych dzieł, są tego szczególnym wyrazem.

